

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Ilvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Epistolæ Philippi Abbatis de Eleemosynâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

dam sententia iniusta appellasse ad suum Metropolitanum, qui erat Archiepiscopus Senonensis, ut constat ex epistola 2. Id quod Abbatibus Bonæ Spei in Belgio convenire non potest.

Ratio 8. Epistola 10. petit Eleemosynam à Comite Palatino, pro Abbate Curie Dei. Est autem Curia Dei, una ex primis Abbatibus Filiationis Cisterciensis in Diocesi Aurelianensi sita, cuius filiationis etiam est Eleemosynæ Cænobium.

Ratio 9. Epistola 19. Scribit Henrico Anglorum Regi, pro reedificatione Monasteriorum de Fordâ, & Stanleia, quæ monasteria sunt etiam Filie Cænobij de Eleemosyna, ut pariter videre est apud Manriquez, Longelinum, & antiquissima quæque Ordinis nostri monumenta.

Ratio 10. Epistola 24. Commendat fratres omnes, & iura Cænobij quod resignauerat, Comiti Blesensi, tanquam nimirum fundatori; Comitem namque Blesensem fundasse monasterium de Eleemosyna, supra diximus & apud Historicos Gallie indubitatum est. Nihil autem huic Comiti iuris fuit in Cænobiū Bonæ Spei in Hannonia situm.

Ratio 11. Epistola 25. Conuentum de Eleemosyna absoluit à sua obedientia. Monasteriū autem Bonæ Spei nunquam vocatum fuit, monasterium de Eleemosyna.

Ex his omnibus, liquido constat, Authorem harum epistolarum esse Abbatem Cænobij de Eleemosyna, Ordinis Cisterciensis; esseque, te uera, multa eruditionis plenas; nunc vero, esse pariter ex antiquo M.S. Sancti Amandi fideliter descriptas, fidem facit Testimonium Collatoris, quod hic ad verbum etiam exhibeo, desumptum ex codice memorati Doctissimi Viri Georgij Galopini, ubi ipsum originale legitur:

Has descripta sunt ex M.S. libro monasterij Sancti

Amandi, & habentur post epistolas tuonis Carnotensis & per me diligenter ad exemplar collata.

Georgius Coluenerius Sacræ Theol. Doctor, & Professor Regius.

EPISTOLÆ

PHILIPPI ABBATIS
de Eleemosynâ.

Epistola I.

Ad Episcopos & Abbates Catholicos.

Qua Author declarat, Electionem Alexandri 3. Pontificis fuisse legitimam, Victoris autem Antipape, illegitimam, & nullam.

ARchi-Episcopis, Episcopis, Abbatibus, Prælatibus, & Vniuersis Ecclesiæ filiis, Henricus & Otto, Dei gratia S. Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Philippus minister Pauperum Christi* de Eleemosyna, seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis.

Apud Sacerdotum filios, nec onerosa veritas, nec odiosa debet esse iustitia, quos erudit intellecta sinceritas, ne circumferantur in spiritu erroris, qui operatur in filios dissidentie. Circumscribi se gaudet honestas intra terminos æquitatis, & iniquitati quanto quisque sit proximior, tanto sit ab honestate remotior. Scitis Fratres Charissimi (scientibus enim legem loquor) non esse licitum transire terminos antiquos, terminos quos posuerunt Patres nostri, quos nec supra nec infra iustitiam nouimus collocatos. Qui enim via regia graditur, nec ad sinistram nec ad dexteram debet declinare. Leges & Evangelij religiola sanctione decernitur, nunquam licitum esse circumuenire in negotio fratrem suum; aduersus filium matris suæ ponere scandalum, loqui dolos aduersus proximum; Inter Fratres seminare discordias;

Quantum

* Pauperes Christe de Eleemosyna.

quanto iniquius, quanto scelestius est vterum scindere à quo sis genitus, diffundere viscera Matris in terram, cubile Patris ascendere, innocentiz solum nocenter arripere, & pudoris etiã thalamum impudicis amplexibus incastrare? Maledictus furor iste, quia pertinax; & ambitionis indignatio, quia praua. De facto † Octavianus, imò de manifesta eius intrusione, dirigitur nobis non fide plena relatio, vt lateat veritas, & collecti ascensus in cochleam; sed prophetali sarculo fodiatis parietem, & sinistra lucis fenestra capteretur in latere, & radio veritatis intrante, videbitis abominaciones magnas, quas operantur Seniores Israël, thurificantes ante Idolum zeli quod in domo Dei statutum est, ad prouocandam æmulationem; linientes parietes absque temperamento, & picturas in pariete figmento multiplici deformantes.

Scribitur nobis, factum fuisse Concilium partium vocationem præcessisse legitimam, perendinatam septem diebus inter partes, cum multa diligentia veritatis indaginem; & in actione totã, nihil canonici examinis, nihil legitimæ dispositionis in parte defuisse aliquã, allegatione multimoda legitis exaratum. Sincerior est sanis vnda, quam riuus, & opinionum fluentis veritatis haustus est purior nunquid potest Subditus in Præcessorem formare iudicium, eum trahere in causam qui causis omnibus debet finem imponere? subijcere decretalibus edictis, cuius edicta colligant vniuersos? & cuius arbitrio rapitur vniuersalis ecclesia, eum in arbitrij sui violentas rapere sanctiones?

Magnus est Imperator, & magnifici minister Imperij, primus in militiã, in potestate præcipuus, Nobilis Aduocatus Ecclesiæ, seruatorum Christi defensor, Cleri protector electus, Adiator in opportunitatibus in tribulatione; sed,

Bibliothec. Ord. Cisterc.

quod Romanum debeat iudicare Pontificem, nec lege fori, nec lege poli legitur imperatum. Haber Imperator quod suum est, nihil illi de suo iure minuitur: Videat ipse sicut bonus Filius, ne matris suæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ velit euacuare priuilegium, conculcare gloriam, destruere libertatem; sciat secundum se esse, non primum, & Christi Vicarium iure omnibus præferri, sicut Christus habet in omnibus principatum. Quod si iudicanda esset aliquando Romana Ecclesia, in ea utique Vrbe iudicari deberet quæ Orbis est Domina, quæ caput est fidei, & caput Imperij: quæ gentibus leges, regulas præscribit ecclesijs. Iudicare deberent primò de eã conprovinciales Episcopi, & communis Ecclesiæ solemne Concilium; nouissimus Imperatoris & Regum, & Principum susciperetur assensus: quos si priores ad ecclesiastica iudicia tractanda disponimus, ordine præpostero minantur à plaustro Boues, & in cattedra ministerium capitis dignitas retorquetur. Posset Romæ facilius & liberius inquiri veritas, & audiri, & quid, qualiterne fuerit astitutum de electione Romani Pontificis, commodius aptiusque cognosci. Quod vidit quisque & audiuit, & manuseius tractauerunt, referre debet in testimonium, in iustitia, & sanctitate veritatis. Qui autem fauoribus ducitur, seducitur donis, timore distrahitur, si ad vocem testificationis erumpit, hunc signabit Deus, qui mendax est, & testimonium eius nemo accipit, quia de terra est, & de terra loquitur, vicarius eius qui in veritate non stetit, sed mendax fuit ab initio, & pater mendacij. Archi-Presbyteris & Clero Romano, Scrinarijs, & Iudicibus in electione Romani Pontificis (secundum quod vobis scribitur) assignatur autoritas; Decano B. Petri, & Capitulo potestas attribuitur: fiunt,

V v

secun-

† Octavianus, est. Antipapa, dictus. Victor.

secundum illud, primi nouissimi, & primatus nouissimis proteiue satis & pueriliter arrogatur. Sunt in Romanâ Ecclesiâ quibus Summi Pontificis incumbit electio, Cardinales Episcopi & Diaconi, de quorum omnium numerosa multitudine, tres tantum habet Octavianus in suâ factione participes. A sæculo non est auditum, quod tantâ tot electorum exclusâ multitudine, tam paucis tantum cesserit tam audaci præsumptione negotium. Non est tractandum singulariter, quod communiter omnium esse dignoscitur; nec inter viros fideles debet pars ista vel potest dignior esse, vel sanior, nisi conuenientiâ communi, communistribus authoritas tribuatur: quod in factu Octauiani nec constat fuisse, nec scribitur. Si Decano & Capitulo Sancti Petri locus in hac electione conceditur, Lateranenibus Canonicis, qui locus, sicut Apostolica sedes, inter omnia ciuitatis Romanæ loca dignior est; Clericis Sanctæ Mariæ maioris, Monachis Sancti Pauli, Sanctique Laurentij, eorumque Abbatibus, quæ omnes Patriarchales Ecclesiæ sunt, similis authoritas cur negatur? hoc in veritate dicimus, quod ex antiquæ institutionis præiudicio, nullus in Ecclesiâ Beati Petri Decanus est, sed in eâ Episcopus Portuenfis Archipresbyteri vices exequitur, vel vnus de eiusdem ecclesiæ Cardinalibus, cui à Domino Papa fuerit assignatum: Qui tamen ab eis Decanus asseritur, Schismaticus est ab antiquo, & manus eius cum Petro Leonis in illa seditione damnosa: vnde, nec locum habet, nec vocem in Ecclesiâ Romanâ, sed pietatis intuitu, ei beneficium in Ecclesiâ Beati Petri ad subsidia necessitatis, indultum est. Videant ipsi quid dixerint, quid scripserint diligenter aduertant; nos consuetudinem talem non ha-

bemus, nec taliter eligi debere Summum Pontificem, in Scripturis veritatis expressum est. Præterea, in eadem charta quæ spiritu mendacij fabricata est, & quam dictauit iniquitas, capitulum vnum satis manifestâ falsitate infectum, ad probandum filium maledicti aliquam habuisse electionem, plus mendaciter quam subtiliter est insertum. Aiunt enim, † Rolandi sigillo bullata transmissa, & in Concilio recitata, mendacia manifestissima, ac detestabilia deprehendimus in hæc verba: Testamur Deum, quem nullum latet secretum, quod mendacium non fingimus, sed meram, sicut est, loquimur veritatem, quia duo tantum elegerunt Victorem, Ioannes de Sancto Martino, & Guido Cremenfis, Cardinales, cæteri verò omnes in partem nostram conueniunt. Sed ex generalibus litteris, quas (sicut asserunt) Dominus Papa in Orbem, & ad diuersas direxit Ecclesias, certissimè ostenditur, quod mentita sit sibi iniquitas. Inuenitur siquidem in eis, non sicut mentiuntur ipsi, sed in veritate, sic exaratum: *Omnes Fratres quotquot fuerunt, tribus tantum exceptis, Octauiano scilicet, Ioanne de Sancto Martino, & Vidone Cremenfi (Deo teste, quia mendacium non fingimus, sed meram, sicut est, loquimur veritatem, concorditer & vnanimes conueniunt, & nos (assente Clero & populo) in Romanum Pontificem elegerunt duo verò, Ioannes scilicet & Guido Cremenfis, tertium, Octauianum scilicet nominantes, ad eius electionem pertinaciter intendebant. Ecce, quod non eum, electum scribitur Dominus Papa, sicut inimici veritatis conantur adstruere, sed nominatum. Nominatio verò, sicut vos melius nostis, neque secundum Canones, neque secundum consuetudinem Ecclesiarum facit electionem. Si electum dicunt Octavianum, si* solenni-

† Rolandus, ipse est, Alexander; Rom. Pontifex legitimus.

solemniter immanatum, dicant à quibus, vel quomodo, nec limites veræ assertionis excedant, nullus exprimitur, nullus ex nomine designatur, qui vocem in illum electionis emisit, qui mantum collo eius imposuerit: Ipse suus elector, ipse suus immanator fuisse dignoscitur. Non ambientem quærit hæc Cathedra, sed inquitum; non inuasorem, sed subditum, non quærentem suscipi, sed nolentem. Commendatur huius electionis assensus, in voce Sanctuarij, in excelso loco, sed resonabat vox ista, de loculo, & de gazophylacio Simonis: Cancellus Petri nouus Victor aggressus est. Prima eius electio, sicut dicitur, facta fuit, sed non est prima, quia nulla nec secunda dici debet, quam prima non præcessit. Qui enim vltro se ingerit, repellendus est, nec qui se commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat; nec qui honorem sibi assumit, honore dignus est, sed qui vocatur à Domino, sicut Aaron. Vocatum à Deo, & à nobis vnanimiter electum summum Pontificem, & Petri Vicarium, confitemur & credimus, Alexandrum, virum approbatæ conuersationis, probabilis vitæ, laudabilis innocentia, mansuetudinis præcipua; quia quam sit humilis & modestus, docet administrationis huius recusata semper & euitata sublimitas. Huic obsequuntur, Lateranensis Ecclesiæ Collaterales Episcopi, huic Cardinales assistunt; huic ministerium piæ deuotionis exhibent Cardinales Diaconi: huic, exceptis tribus (qui Octauiano fauent) vniuersi Ecclesiæ Romanæ filij, ad quos electio & consecratio spectat Romani Pontificis, testimonium perhibent, quod Pater & Pastor est Ecclesiæ, quod Christi Vicarius, & Vniuersalis Pontifex, quod Successor Petri catholicus, quod Apostolicæ dignitatis assessor canonicam habens cathedram, propitiatorij caelestis ingressum, & sanctæ consecrationis olco delibutus, per mini-

strorum manus, quos ad hoc officium deuora sublimauit antiquitas. Dicitur tamen, Dicitur tamen quod initia sua dedicat rapinis, quod ad Ecclesiarum dissipationem eius desudet intentio; sed nullos adhuc sicut Octauianus incarcerationi Episcopos, nullos destruxit Episcopatus, nulli per eum cæcati Clerici, nullus decoratus innocens Monachus, nullus per eum sanguis effusus est, nullus per eum direpta patrimonium, & in tantæ necessitatis articulo, secura est opulencia Subditorum. Qui autem sub illo sunt, vbi potest, sentiunt manus eius graues, vbi non potest, minas contumaces, & maleficijs suis multiplicibus execrationis suæ primordia consecrat, & fidelium sanguinem in expleto sitit & affectat ardore. Si de Alexandro aliquid in angulo iudicatum est, non est rationale, nec sincerum, sed de rubigine speculi redundat in imaginem, quia operis dignitatem deuenustat intentio. Si eum trinis edictis citatum peremptoriè asserunt, nec venisse, si nos euocates legitime, dicunt declinasse iudicium, & Concilij sui perhibent euitasse præsentiam; fuisse quidem nos, quod non diffitemur, abentes, sed sicut eis potestas nulla cesserat euocandi, sic nos ad occurrendum vocati, nulla cogebat iusticia, nulla constitutio perurgebat. Nobis tamen qui ad exequenda negotia Domini Papæ, ad partes illas destinati eramus, cum huius rei gratia ad Imperatorem vellemus accedere, nec via commoda, nec securus patebat accessus: vbi que mina, vbi que imago mortis, & latentes insidia, vbi que timor, & vndique gladij, quia timebat infidelitas deprehendi, & in veritatis feruore timebat Octauianus de cucumerario suo tolli falsitatis umbraculum. Parati enim sumus, si daretur optata securitas. Imperatoris adire præsentiam, non tamen ex parte Ecclesiæ subire iudicium, sed ad rei ordinem declarandum, ad ostendendum legitime, totius feriem

veritatis Sed, nouit Dominus, quia huius rei licentiam impetrare nulla ratione potuimus; imò, per litteras & Nuntios ea sæpè nobis prohibita sunt. Ea propter dilecti in Christo Patres & Fratres, accingimini virtute constantiæ, conculcare caput serpentis antiqui, & Gubertinæ maledictionis antiqua germina, quæ in Octavianum schismaticâ præsumptione repululant, falce iustitiæ resecare.

Consecrate Domino manus vestras, & choros iniquæ multitudinis saltantes ante Idolum, vestra compefeat autoritas, in spiritu iudicij, & spiritu ardoris. Reuiuiscat in vobis Antecessorum vestrorum laudabilis zelus, refloreat antiqua deuotio, fructificet in usum Matris suæ, cum ardore suauitatis, iucundum fructuosæ pietatis obsequium, & ab eius unitate non discrepet, in quo dilexit semper, fouit & tenuit unitatem: non vos moueant aut seducant inanis verbis plena decipulis schismatica scripta, in quibus tot sunt mendacia, quot verba; sit tamen verba dicenda sunt, quia benè non loquitur, qui verè non loquitur.

EPISTOLA II.

Ad Abbatem de Pontilenio.

Pro decimis, iniuste Canobio suo ablati, appellat ad Archiepiscopum Senonensem, Legatum Apostolicum.

Ioanni Abbati de Pontilenio, Frater Philippus de Elecmofynâ. Circumvenire Fratres, vel in negotio supergredi, contra euangelicas sanctiones est. Contramandauimus vobis diem causa nostræ, iustâ vrgente necessitate; vos accessistis ad diem, si legitime, Deus nouit; & si fecit voluistis, non ut debuistis, credimus, processistis in causam. Dabit nobis Deus in beneplacito suo, locum expostulandi.

Nos autem de circumventionem ista, & iniusto processu, appellamus ad audientiam Domini

ni Senonensis Archiepiscopi, & Apostolicæ Sedis Legati, in inuentione Sancti Stephani, sub eius protectione decimas nostras, & ipsum terraticum ponimus, à quorum usurpatione, Vos eiusdem autoritate, omnimodis prohibemus. Habemus enim priuilegia Romanorum Pontificum, de decimis nostris, quæ violari volumus.

EPISTOLA III.

Ad Decanum Carnotensem, & Abbatem de Valeiâ.

Conqueritur supra dictas decimas iniuste ab ipso exactis, stante præsertim appellatione ad Sedem Apostolicam.

Girardo Dei gratiâ Carnotensis Ecclesiæ Decano, & Fr. Abbati de Valeiâ, & Gualtero Dunensium Archidiacono, Fr. Philippus de Elecmofyna, de circumstantia veritatis formate iudicium. Dicit vii Deoplenus, *causam quam nesciebam, diligenter investigauit. Et, de vultu Dei debet prodire iudicium*, quod formare debet veritas, nõ extorquere acceptio Personarum. Si pauperes sumus & abscõditi, si grex pusillus in domo Domini, non tamen dignum est nos autoritate Pontilenensium conculcari, vel pro verbis eorum quæ veritatis fundamento carent, privationis ferre sententiam. Decisum dicitis & iudicatum, quod per appellationem ad Metropolim nostram perductum est, vbi lis contestata iudicis manet examen. Pro hac eadem causa Pontilenientes Monachos, qui falsa vos delatione pulsarunt, & seruentes nostros quærebant oculis subreptionibus in banniri, ad eandem Sedem iteratò appellauimus. Vos interim mandaro vestro nos vrgentis, & reddi iubetis Pontileniensibus, quod nec ratione putamus descendere, nec iustitiæ conuenire. de Ferratico, nondum decisum est, de laborum nostrorum decimis, relaxatio nobis data est, & Sedis Apostolicæ priuile-

gij confirmata: Ius nostrum alteri dare, beneficia infringere, nec possumus nec debemus. Excedit quicumque illi reuerentiam non impendit; nos in protectione illius, res nostras, locum nostrum, seruitus nostros, & omnia nostra deponimus, & ad ipsam appellamus, in Annuntiatione B. Mariæ respondere parati, si quis agere contra nos voluerit; vel agere instructi, si quis nos deinceps pro causa molestare voluerit. Quid de hinc acturi sitis, nescio, vnum scio, plus suo tempore seruiuit & profuit Carnotensi ecclesie Fr. Philippus, quam Ponleueniensis Abbas & Monachi sui, pro quorum nos delationibus taliter fatigatis. Mitte iam gladium, si placet, in vaginam, & agite comiter, nos ad tribunal Apostolicum stamus, & iustitiam stabimus, & ibi nos oportet iudicari, nisi Patrem & Aduocatum adduxerit nobis Deus Omnipotens, quem reuerti velociter cum salute & prospere conseruari, vobis omnibus exoptamus. Valere.

EPISTOLA IV.

Ad Abbatem de Landefio.

Landefiense monasterium (vi supra retulimus) filia est Canobii de Eleemosyna, quod Philippus noster visitans, in absentia Abbatis, scribit ei, se quadam reperiisse corrigenda, & quam illa sint, iudicat.

Dilecto dilectori, Fratri Hugoni, & Co-Abbati de Landefio. Frater Philippus de Eleemosyna, salutem & dilectionem in Domino. Vtinam, inuenissemus vos domi, tempore visitationis. Inuenimus ibi quadam Ordini contraria, quæ consilio vestro correctæ, facile quiescissent. Nunc autem loco absens corpore, tamen præsens spiritu, vobis in Ordinis virtute denuntio, vt ea sicut in capitulo disposui, corrigatis.

Priorem ab exteriorum curâ, & à frequenti equitatione, vel Prioratus ordine amouete: †

Claustri Custos & Ordinis, non debet exterioribus insudare. Subcellerarius vester monasterio, Fratribus onerosus, & manifestè superbus est, nimis frequenter equitat, & extra claustrum est, & extra officij sui metas curiosè nimis & inutiliter euagatur. Monemus, consulimus, & mandamus, vt eum remoueat ab obedientia illâ, & arctiori studio curam illius habeatis. Sunt alia quæ præsentis sermone magis quam scripto, vobis explicanda sunt. Vigilate in omnibus, & agite cautè, ne sub manu vestra virtus Ordinis emarefcat. Amor & virtus Ordinis hæc loquantur, nihil amaritudo suggerit, aut simulas. Sed, si nos & Ordinem diligitis, expedit, vt quod piè denuntiamus, efficaciter impleatis. Fratres nostros plurimum charitati vestræ commendamus, Fratres vestros ore nostro, & spiritu nostro plurimum salutamus, nostros nominatim. Vale.

EPISTOLA V.

Ad Episcopum Trecorensis.

Abbatem Beguensis Canobij, in Britannia minore, tanquam inutilem, à dignitate Abbatiæ absolutum, & Cœnobium commendat Episcopo Trecorensium.

Ruerendo in Christo Patri & Domino Will. Dei gratiâ Trecorensium Episcopo, Frater Philippus de Eleemosyna, seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Quod à curâ & administratione † Beguensis monasterij Fr. Chinerus se suspendit, dignum esse iustumque centemus. Et vtinam nunquam ad illud regimen accendisset, per quem facta sunt domus illius peiora prioribus.

Nos autem secundum quod mandastis, ad consolationem & cõsiliu domus illius accingimur, & prædictum Fratrem corde bono, & animo

Vv 3.

& animo.

† Nota. † Beguensis Canobium, filia est Eleemosyna.

& animo volenti ab administratione monasterij clementer absolvimus, sicut Personæ & loco credimus expedire.

Non enim convenienter ægrotus medetur ægrotis, nec imbecillum congruè sustentat invalidus, nec commodè lapsus erigit corruentem. Vos igitur sicut virum Ordinis decet, sicut amico convenit, sicut oportet servum Christi, sicut Altaris ministro dignum est, omni tempore date operam, ut ædificentur muri domus Domini, & virtus Ordinis reparetur, in sanctitate & iustitia coram Deo: quia temporalia detrimenta poterunt faciliè refarciri, si reformati contigerit Religionis honestatisque iacturam. In operibus liquidem nostris, si primum quæritur regnum Dei, iuxta ipsius sponsonem, boni temporalis adiectio non negatur. In breui igitur ad vos descendemus, domui miseræ consilium & auxilium, prout melius & aptius poterimus, impensuri.

Ad sit labori nostro vestra sedulitas & amica providentia; non enim effectu bono carete posse credimus, ubi vnanimiter duorum pia vota occurrunt. Vale.

EPISTOLA VI.

Ad Archiepisc. Senonensem.

Commendat quemdam Amicum, ut restituatur ei ab Archidiacono Aurelianensi, quod ipsi commodauerat.

A Mantissimo in Christo Patri & Domino Wilhelmo, Venerabili (Dei gratia) Senonum Archiepiscopo, & Sedis Apostolica Legato, Fr. Philippus de Eleemosyna, plurimam in omnium Salvatore salutem.

Fidelis vester, & noster familiaris. Beneuentus de veteri vico, nostro interuentu, Hugoni Aurelianensi Archidiacono de rebus suis gra-

tuito, sine vsuris & augmento, commodatum non debet ei respondere in damnum, quod benignè seminavit in gratiâ. Rogamus dilectam nobis in Christo Paternitatem vestram, vobis deli vestro provideatis ne alienis fraudibus inuoluatur, & supplicium reporter pro beneficio. Mandate igitur Decanis vestris in quorum manibus cura eius est, ut veritate diligentius inquisita, tutum parent exitum pro beneficio laboranti: feliciter enim graditur causa, quam sincerè perspicit oculus æquitatis. De detrimentum autem eius, non sine vestra proveniet iniuriâ, cum ad hoc faciendum nostris precibus euictus accesserit. Bene valeat temper in Domino, vestra sublimitas.

EPISTOLA VII.

Ad Ostiensem Episcopum.

Commendat Ostiensi Episcopo Nobilem quendam Anglum, ut Pater eius ad sepulturam ecclesiasticam admittatur.

Dilecto in Christo Patri & Domino, H. Ostiensi Episcopo, Fr. Philippus de Eleemosyna, salutem & obsequium. Vix quidam Nobilis de Anglia, & Amicus Ordinis nostri, aduersus Trecentem Episcopum & eius Ecclesiam deliquit, & excommunicatus est. Post aliquantum temporis consideratione habita, & damnorum satisfactione promissa, satisfecit, & absolutus est.

Ante plenam verò ablatorum restitutionem ab inimicis interceptus, & interfectus est, & prohibitus à sepultura, pro his quæ nondum plenè reddiderat. Hæres eius ætate minor, nec sciuit satisfacere pro Patre, nec potuit. Nunc ad intelligibiles annos proventus, ad omnem satisfactionem paratus est. Rogo igitur dilectam nobis in Christo Paternitatem vestram, ut sepulturæ beneficium precibus vestris obtineatur.

neatis ei à Domino Papa. Iniustam enim videtur, vt volente filio satisfacere pro Patre, Pater ab ecclesiastico consortio districtius arceatur. Nam semper misericordia debet superexaltari iudicio. Hoc testatur Dominus Wintoniensis, tunc Legatus, & ipse Episcopus Trecentis, qui modo est. Bene valete in Domino, Pater charissime.

EPISTOLA VIII.

Ad Alexandrum 3. Pontificem Romanum.
Petrus à Summo Pontifice, vt bona Archidiaconi Aurelianensis Religionem ingressi, dentur creditoribus vt ipse disposuerat.

A Mantissimo in Christo Patri & Domino, Alexandro. Dei gratia, Summo Pontifici F. Philippus de Eleemosyna, salarem, & obedientie sinceritatem Opus fidele, cuius ordo naturalis assertor est, & dignitatem prerogat cælestis autoritas, relatiuæ charitatis affectum Patris in filium, & filij in Patrem, & natura docet & lex spiritualis indicit. Si caput Ecclesiæ, & fidelium Patrem, imò, quia fidelium Patrem, & Ecclesiæ caput vos pietas diuina constituit, omnium grauamina filiorum misericorditer intueri, vel, vbi potest, efficaciter releuare Paternitatem vestram, docet ille à quo omnis paternitas in cælo & in terra nominatur. Filius vester Hugo, quondam Aurelianensis Archidiaconus, vt annos suos in amaritudine animæ suæ recogiter, elongauit fugiens, & permansit in solitudine, sub claustralis exercitio disciplinæ. Pro soluendis debitis suis, hæreditatis suæ redditus quos tenebat, quasi ex testamento solenniter assignauit, vt haberet votiue securitatis egressum. Dispositio tam sincera ab eius consanguineis impeditur, & violenter ab eorum manibus opus eripitur quibus fuerat debeatum. Præcipiat ergo vestræ sinceritatis au-

thoritas, vt integra & inconuulsa maneat filij vestri dispositio tam fidelis, vel in manus Prioris de *Caritate*, ad soluenda debita transeat hæreditas; quibus solutis sicut iustum est, transeat ad hæredes. Quod si mandato Sedis Apostolicæ prædicti inuolentes rebelles extiterint, sentiant Moyse manus graues, & seueritas puniat, quos pietas non emollit. Immite namque videtur & durum, vt Deo militare disponens, necessario iterum causis secularibus implicetur. Apostolatam vestrum conferuet omnipotens Dominus Amen.

EPISTOLA IX.

Ad Ludouicum Regem Gallie.

Ludouici Francorum Regis protectionem implorat aduersus importunitatem Creditorum cuiusdam Clerici.

Plissimo Regi Francorum, Ludouico Fr. Philippus de Eleemosyna, regnare feliciter, & felicitius mori. Corona Regis est, misericordia, & sicut nubes pluuiæ in tempore siccitatis, sic opus eius cum tempore prouenit opportuno. Opus habet misericordia & consideratione Regij moderaminis, quondam Clericus vester, nunc noua in Christo creatura, quidquid est, totus vester in Domino, Hugo de Rua noua, ad umbram Dominicæ protectionis fugiens, æstum grauem patitur à cognatis, & hæreditatis paternæ priuatur beneficio, qui solam diligit cælestem votis tenet, & opere amplexatur. Solutus à vinculis mundi, adhuc parte aliqua detinetur & reuocatur à debitis, quæ iuste quidem, sed acriter exiguntur. Assignauerat hæreditatem suam conuenienter, vt credidit, vt omnia soluerentur, sed Nepos suus, H. interrumpit omnia, & solutionem impedit debitorum. Benignissimam igitur Regiæ sublimitatis clementiam

tiam prece quâ possumus imploramus humiliter, vt fidei vestro benignè & efficaciter assistatis, vt pauperem vestrum ab angore suo misericorditer liberetis. Iniustum namque videtur, & improbum, vt quod vitam debuit fulcire temporalem, pauperi vestro detrimentum vitæ pariat spiritualis. Opus Regium sicut misericordia coronat, sic iustitiæ cultus pingit, ornat, & erigit.

Personam vestram, & datum vobis à Deo heredem, & Regni vestri statum conseruet & muniat omnipotens Dominus. Liberatè pauperem vestrum, & saisinam quam dedistis, vestra reddat & conseruet autoritas, vsque aduentum vestrum.

EPISTOLA X.

Ad Henricum Comitem Palatinum.

Petit Eleemosynam à Comite. pro Abbate Curia Dei, Ord. Cisterc. qui novum exstruebat monasterium.

Illustri Domino, Henrico Palatino Comiti, F. Philippus de Eleemosyna salutem, & boni Principis opus, ac præmium.

Liberalis animus Vniuersitatis est iucunda possessio, & fructus huius odora suauitas: etenim, quos non reficit, afficit, & ad sui participium prouocat inexpertos. Hæc insignis pietas se omnibus æstimat natam, pariter omnibus in omnibus se diuidit, & suaui benevolentia diffundit vbiq; commercium: non quærentibus occurrit, pulsantibus aperit, reprimis impudentes, vetercundos hilarat, munerat obsequentes. Sic tibi viuunt, Princeps egregie, & in talibus vita spiritus tui; nec discedit à generationibus istis, insignis animi generosa benignitas. Quam gloriosior est illa dispersio, quam non

reuelat caro & sanguis, sed Pater noster qui est in cælis, qui temporale beneficium stipendii munerat sempiternis, sicut de viro iusto dicitur: disperdit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi. Qui sic dispergit, congregat in æternum, & gratiam sibi conciliat in die trax, & reuelationis iusti iudicii Dei cum surrexerit Dominus percutere terram virga oris sui, & in gladio eius deuorabitur omnis caro. Scimus quidem & compertum habemus, quia plerumque ad iustitiam seminat tua dapillis manus & magnifica, & myrram primam distillant digiti tui, cum in usum pauperum Christi dona tua laudabili subuentione dispensas. Parasti tibi lumen in die nubis, & caliginis, opertum in die tempestatis turbinis, salutare confugium in die tubæ & clangoris, in quo tibi gaudium felicitatis optamus, & refrigerium precamur æternum. *Abbas de Curia Dei* * habet opus præ manibus Princeps egregie, quod facultatis & opere eius superat paruitatem. Præsumptionis argui deberet eius inceptio, nisi in cælestis misericordie thesauro spes eius quiesceret, cum sit ei breuis substantia, & incepti qualitas expensas exigat ampliores. Fundamenta monasterij noua iecit, angustiam loci, vetustatis iniuriam, ruinarum minas, & corruptionis molestiam non ferens, cum prioribus fundamentis super ædificatio non posset aptari, & augmentum familiae Dei non satis commodè caperent angusta turgia. Et quoniam omnium indigentium commune refugium est liberalitatis tuæ sinus egregius, rogamus per Christum, vt ad eum, vnde tam communis benefica stilli descendit, tuæ pietatis feratur irriguum. Vale.

EPI-

* *Curia Dei, Dioc. est Aurelianensis, Filiationis Cisterciensis.*

EPISTOLA XL.

Ad H. Rhemensem Archiepiscopum.

Gratias illi agit pro promotione alicuius Amici.

A Mantissimo in Christo Patri & Domino, (a) H. Dei gratia Rhemorum Archiepiscopo, Fr. Philippus, tuus quod tuus. Non capit animus, cogitatio non metitur, explicare lingua non sufficit, quo congratulationis, gratiarum, & laudis occursum, dignationis vestrae liberale prosequar ornamentum, quo dignanter à vobis nostra muneratur indignitas, supra opinionem, meritumque, se subtrigit munificus vestrae benignitatis accessus, tantò me deuotius obligans, & astringens arctius gratioso vestrae serenitatis respectu, quanto paruitati meae sinceriores clementiae vestrae representat imaginem. Quis enim ego, aut quae domus Patris mei, vt de reliquijs generis nostri constituatur in loco primitiarum vestra gratiosa dignatio, vt sedeat cum Principibus, & solium gloriae teneat. Minor sum cunctis miserationibus vestris, sed inter omnia celebris excellentiae vestrae beneficia, venustius hoc sinceriusque processit, quo nihil tale praemeditantem animum liberalitatis accensae radio tetigistis. Humanæ siquidem mentis affectum nulla sic excitat gratia, nulla sic alligat, aut ardentius afficit, sicut illa quae inopinatè clementer offertur, dignanter occurrit, non quaesita liberaliter assignatur. Non est quid retribuam Domino meo, pro omnibus quae retribuit mihi. Quia sicut vestra sublimitas seruitutis nostrae perfuntione non indiget, nec subsidijs infirmioribus augmentatur, sic amoris mei fidelis oblatio, nullos in se recessus inuenit, nullos omninò sinus, nulla re-

Bibliothec. Ord. Cisterc.

clinatoria, in qua possit circa personam vestram suae charitatis dilatare progressum: quia vasi pleno si quid infundis, effunditur; & perfectio- nis non habuit gratiam, cui potuit accedere quod minus habuerat. Meus autem amor sic ab initio circa excellentiam vestram totus incaudit, vt apud se non inueniat exedram quae possit integritatis suae plenitudinem dilatare. Cum ergò sit diues animus, mendica facultas, & magnificentia vestra vilibus non adiuuetur impendijs, cum non sit ad manum, quod sat est in retributionis obsequio, caelestis misericordiae inferam thesauris, vestrae visitationis tam beneuolum gratumque beneficium, vt pro me retribuatur vobis Dominus. Dominus misericordia mea in saeculum, & opus manuum vestrarum benigne respiciat, ego autem iuuabo semper, & obsequar, & quamdiu spiritus hos reget artus, à magnificentiae pedibus non auellat. Rogo igitur excellentiam vestram, vt recurrente indiculo, me certificare dignemini, vbi & quando vestra possit assignari praesentia, quem designastis ex nomine. Sinceritatem vestram conseruet semper & augeat diuina Clementia.

EPISTOLA XII.

Ad Abbatem S. Michaelis.

Rogat, vt Fratrem Prioris Fusniacensis velit continuare in sua villicatione. (b)

Dilecto in Christo Patri, Amico, & Domino B. Dei gratia S. Michaelis Abbati, Fr. Philippus de Eleemosyna, salutem & sinceræ dilectionis obsequium. Ad suum referri debet vniuersi principium, & originis suae similitudinem conuenienter in omnibus exhibere. Pater est misericordiarum, & totius consolationis

Xx

Deus,

(a) Erat hic Archiepiscopus, Henricus, Clavallensis Monachus, Fr. Regis Gallie. (b) Fusniacum, Ord. Cisterc. Abbatia est in Campania.

Deus, qui nos ministerij sui facit esse participes, & miserationum suarum præbet imitabilem nobis, & vtilem prærogat abundantiam. Cui cum sit proprium misereri semper & parcere, nos qui vicem eius in terris obtinemus, misericordiam debemus superexaltare iudicio, & gratiam in his qui voluntariè se & sua misericordiae vestrae subijcere non sunt aduersati. Sicut enim contumacibus ultio in re est inferenda, sic est humilibus gratia conferenda. Non est à finit misericordiae separandus, qui ad illum in spe remissionis piâ humilitate confugit. Indè est, quod benevolentiae vestrae supplicamus, vt pro amore Dei & vestro, *Fratre Prioris Fusniacensis* piâ tubuentione releuare dignemini, vt villicationis suae statum quem in manu misericordiae vestrae deposuit, assentiatis ei misericorditer reparare. Quem si apud vos rumor ex incertis collectus accusat, vel suspicio malitiae comes inflammatur, vel invidiae damnabilis zelus ardentè insinuat, debet tamen pietas excusare, & sapientia examinate consilia, & non citò ad falsa, facili credulitate delabi. Porro, cum scriptum sit, quia *omnis controuersia finis est Sacramentum*, & ipse vobis illud offert ad innocentiae signum, inter vestram & ipsius conscientiam, debet assidere medius radius charitatis, qui inter Prælarum & subditum nouum copulet gratiae nodum, dum vos exonerat, & illum plenius obligat suscepta remissio. Cum enim Dominus dicat, *Sit sermo vester, est, est, non, non, quod autem abundantius est, à malo est*; non iurantis, sed non credentis argui videtur intentio: cum ille qui iuramentum parat, suam purgationem operetur; ille indignationem fouere, iræ satisfacere videatur. Honestius ergò est Vicario Christi, & vtilius, misericorditer indulgere, quam pertinaciter exigere Sacramentum, quia de indulgentiâ merces acquiritur, & de exactione transgres-

sio. Rogamus igitur & obsecramus, humillime quâ possumus, vt plenam ei indulgentiam faciatis, & de restitutione villicationis, & de indulgentiâ Sacramenti. Parati erimus cum gratiarum actione rependere vicem, si tempus occurrerit, & vestra nobis dignatio iniungere voluerit.

EPISTOLA XIII.

Ad Abbatem Latiensem.

Scribit se in sua Bibliotheca reperisse plura opera S. Augustini, quae Latij non habebantur, eaque copanda offert.

Rarissimo Domino, & amico præcordiali, Dei gratiâ Latiensi Abbati Fr. Philippo de Claravalle, (a) noua in Christo creatura, in nouitate Spiritus ambulare. Non paruum mihi gaudium parat, quod audio & scio vos sacris litteris assuetum, & Sanctorum Patrum ingenia renouere, quos in autoritatis arce mater Ecclesia reposuit & euexit. Cum autem in ipsis sit vndè haeremus à quibus audiamus, in quibus legamus sententiarum censoriam grauitatem, vernantis eloquij iucundissimum nitorem, auream morum venustatem; superexcellit (b) Pater Augustinus, sapientia singularis, sublimis ingenio, verbis affluens, opere circumspectus. Ipse est enim caelestis fistula, & familiare Sancti Spiritus organum, de cuius, & in cuius pectore, Deus Maestatis intonuit, ad confutrandum Iudæos, ad refellendum Philosophos, ad hæreticos expellendum in manu forti & brachio extento. De operibus eius quæ vos non habetis, inuenimus apud nos, libros quatuor, videlicet, *Annotationes in Iob, contra Felicem Manichæum, contra Pelagium, & Celestium, contra duas epistolas Pelagij*. Et quidem non fuit negligentia mea, sed commentium raritas, quod hæc citius dilectioni vestrae significare non potui, sed & hæc volumina de quibus scribo, magnorum voluminum

(a) Vocat se, de Claravalle, quia ibidem professor, & Prior erat. (b) S. Augustini Encomium.

lumina de quibus scribo, magnorum voluminum corporibus inserta sunt, ita ut disungi non possint, nec vobis mitti: consilium autem nostrum est, ut si eos alibi recuperare non potestis, & omnino vultis habere, nobis Scriptorem & membranas transmittatis, ut fiat voluntas vestra. Ego autem vester sum, & vester ero quamdiu fuero, in visceribus Iesu Christi. Valet, & orate pro me.

EPISTOLA XIV.

Ad Abbatem Elnonensem.

Excusat se ex incommoditate itineris & hyemis, quod tam cito ad eum venire non possit.

Dilecto in Christo Patri, I. Dei gratia, venerando Elnonensis Monasterij Abbati, Fr. Philippus medicum id quod est. Non longe causa dissidet ab effectu, ubi & liberè voluntas imperat, & facultas obedienter obsequitur, quod votum postulantis expectat. Ad obsequium vestrum, me & familiaris excitat fauor, quo personam vestram sincero complector affectu, & antiquæ dilectionis specialis gratia cohortatur, qua locum cui, Deo auctore præfidentis, non quidem singulariter, sed præ cæteris diligo & veneror. Vnum indè est quod charitati vestræ significo, quod ad vestrum sum paratus arbitrium, si quod mandatis facere disponitis; sed cum perfectioni resistat brumalis asperitas, vilius mihi videtur, & aptius, differre quod intenditis, donec hyemalis rigor ascendente Sole mitius intepescat, & dierum cursus productior sit, & commodior ad viandum. Ego autem iterum ubicunque expedire nouero, pro vobis ero sollicitus. Si autem vobis aliter placet, recurrente Nuntio, perdoceat quid facere me

velitis, paratus sum enim sequi vestræ deman-
dationis editum.

EPISTOLA XV.

Adeundem.

Antiquam renouat amicitiam, & obsequium addicit.

Torpentes affectus proposita mouet occasio, & iacentes erigit in profectum. Profectus est amicitia, manens inter amicos nexus indiuiduus animorum, & ministra iucunditatis, altrinsecus deuota memoria; deuotionis & obsequij vestri cura, Personam vestram vni cordi meo, iugis aspectus & status vester, semper contubernalis meus est, & incola pectoris mei. Occasione igitur sumpta per præsentiam Latoris præsentium, scribere dignum duxi charitati vestræ, ut & continentia nostra vobis innotesceret, & si quid esset apud nos quod pro vobis nostrâ operâ indigeret, transmissa relationis pateret indicio. Nos enim corde bono, & animo dolenti, sicut decet & dignum est, ad obsequium vestrum parati sumus, & promptum voluntati vestræ spondemus officium. Dominum Priorem sanctumque conuentum ore vestro & spiritu nostro salutamus.

EPISTOLA XVI.

Ad Thomam Cantuariensem Archiepiscopum. (a)

Commendat illi communem illorum Amicum, ob labores eximios pro ipso exantlatos.

R Euerendo in Christo Patri & Domino, Thomæ, Dei gratia, venerabili Cantuariensium Archiepiscopo, Fr. Philipus de electromosynâ,
Xx 2

(a) *Author in Angliâ notus, propter monasteria à se ibidem fundata ut in præfatione vidimus.*

mosynâ, & Fr. L. de Curia Dei, salutē, (a) & sinceræ dilectionis affectum. A nostris vilitatibus non recedit, quod vtiliter accessit vobis Amicorum. Hoc habet amicitia proprium, vt sit ei suavis & iucunda possessio, quidquid à suis possessoribus possideret. In sinum gratiæ vestræ dilatato corde, & affectu prompto, Magistrum Girardum benignius collegistis; vicissitudinem quam potuit, retulit amicus, fidelis inuentus est, factus est strenuus propugnator iustitiæ vestræ, & operum vestrorum præconator eximius: nec sibi pepercit nec suis, vt vobis proficeret, & totum se vestris sic impendit vobis, & gratiam rependit pro gratiâ, vt nihil sibi latum proponeret, nisi quod honori vestro militaret & nominari. Si à fructu magno circa vos fidelem eius operam torrens iniquitatis absorbit, non est minori dignus amplexu, si quod voluit implere, non valuit; quia quantum potuit vtilis esse non destitit. Nunc igitur, si in conspectu Principis illius, magnorum suffragantibus meritis, pacem potuit inuenire, esse non debet à cordis vestri conspectibus alienum, sed, vt credimus, in mente vestrâ debet florere cum gratiâ, si apud eum gratiam receperit, cum quo familiaris & fidelis, honoris & pacis vestræ possit inire commercium. Qui enim amicus est, omni tempore diligit, & amicitia certa nullâ vi, nullâ necessitate excluditur. Rogamus igitur dilectam nobis in Christo charitatem V. am & beneuola persuasione consulimus, vt fideli vestro nullius conditionis opponatur dura necessitas, quia sicut ait Ouidius: *Lenis alii flammam, grandior auram necat.* Et æterna sapientia quæ attingit à fine vsque ad finem fortiter, suauiter disponens omnia, & cum magnâ reuerentiâ disponit nos. Bene valeat semper in Domino, vestra sinceritas.

(a) Curia Dei, Ord. Cisterc. Abbatia, de qua supra.

EPISTOLA XVII.

Ad Confanguineum suum Dionysium,

Horretur illum ad pietatem, & virtutes Parentum, & quorundam confanguineorum, nominatim, Abbatis Elnonensis, Auiticuli sui.

Dilecto confanguineo suo Dionysio, Fr. Philippus de Eleemosynâ, salutem in eo qui salus est. Qui maiorum virtutem miratur & gloriam, non inutiliter gloriatur, si mores & vitam studeat imitari. Supervacue quidem de suorum sibi splendore blanditur, qui defectus sui tenebras oculis ingerit aliorum. Paterna namque gloria nos reddit inglorios, cum ab eius vestigijs dissimilitudine resiliamus. Habes domestica pietatis & virtutis exempla, quæ tibi peperit ordinis & sanguinis venusta complexio, quæ itineranti lumen, operanti formam, negotianti poterunt afferre salarium, negotium dico, non quod perambulat in tenebris, sed quo bona quaeritur margarita, distractæ possessionis emenda commercio. Elnonensis Monasterij Pater Frater tuæ Matris, sanctus ille Absolon fuit, qui te à lacte Matris auulsum, primis extulit elementis. & regularis disciplinæ præparauit obsequijs. Hic tibi quotidianus institutor occurrat, actus ordinet, componat affectus, sermones condiat, opera moderetur, & ad omne quod agis, comes & monitor assideat. Non errabis, si conuersationis eius, & operum formam studeas fidelis Peripareticus imitari: fratriter exceeds, & tanto Patri, generi nostro, & indoli tuæ facis iniuriam. Salutem te dilectus Filius noster, Fr. Albertus, confanguineus tuus.

EPISTOLA

EPISTOLA XVIII.

Ad Stephanum Meldensem Episcopum.

Rogat conferri Beneficium Ecclesiasticum Fratri cuiusdam Monachi Claravallis.

Dilecto in Christo Patri & Domino, Stephano, Dei gratia Meldensi Episcopo, Fr. Philippus de Eleemosynâ, salutem & sincere dilectionis affectum. Quod stabilem possidet animus noster de vestra benignitate fiduciam, non est iactatio meriti, sed vestrae dignationis occursum, familiaritas prompta, iucunda serenitas, alloquium dulce, liberalitatis officiosae comis oblatio, parabilis gratiae signum praestat, & confidentiae nutrimentum. Sic animus noster ad aestimationis suae lineam, deuotionis suae format affectus, & amoris figurat imaginem; vt qualem iudicat amicum, talis se illi vinculo gaudeat alligari. De vestra igitur sinceritate praesumens, supplicatione qua possum, preces vestrae porrigo charitati, vt cuiusdam Fratris nostri, (a) fratrem carnalem, bonae indolis adolescentem, beneficio subleuetis ecclesiastico, & studium eius vberi misericordiae subleuetis. Si scire vultis quis ille est, Religiosi viri & honesti Fratris Huberti Claravallensis Monachi Frater est, Adam vocatur, in Episcopatu vestro natus & tenatus, bonarum artium & partium ciuis, dignus (vt credimus) qui pia subuentionis gratia fulciatur. Ad manum est quod fat est Ecclesia Sanctae Cilinae, & Ecclesia de Aciaco, in manu vestra sunt, absque Pastore, sufficeret vna pauperi vestro, si benevolentiae vestrae pietas assentiret. Non illi metas ponimus, aut edictum, sed sicut benevolentiae vestrae placuerit, petitioni nostrae precum gratia praestetur effectus. Quidquid illi pro amore

Dei & nostro feceritis, nobis factum reputabimus, excellentiae vestrae gratius & arctius obligati. Vale.

EPISTOLA XIX.

Ad Henricum Anglorum Regem.

Petit readificationem duorum Monasteriorum Ordinis Cisterc. Forda, & Stanleia.

Illustri Domino, & in Christo plurimum dilecto, Henrico, Dei gratia, glorioso Anglorum Regi, Fr. Philippus de Eleemosynâ feliciter in praesenti, & in aeternum regnare felicitus. Regia constitutio virtutis debet esse stabile firmamentum. Quia nec sapientiae potentia, nec leuitas congruit maiestati. De vestrae pietatis & maternae deuotionis affectu, geminum lumen in Angliâ experat emicare, & duobus monasterijs statio congrua parabatur. Fraudis erugo & inuidiae tinea demolitur, quod honestatis & iustitiae laudanda produxit intentio, & in ecclipsim luminosa propositio demigravit. (b) Forda dissipata est, Stanleia non proficit, & ex duobus facta confusione, pietatem violat, gratiam non meretur. Solemnis binarius in tenebrosam Monadem commeauit; & vna ex duobus integris nata corruptio, nomini vestro non militat, vitiatibus non inferuit, non proficit ad salutem. Combinatio haec votum non implet, promissum non soluit, non augeat meritum, non assidet aequitati, dissipat vnitatem. Combinatio haec, dissensiones parit, disciplinam non redolet, dissentit ab Ordine, propositi vestri iacturam promouet, benevolentiae germinat detrimentum. Non habet haec mixtura Myrrae & Aloës libras centum, sed cum vili passere venit dipondio, & in exteriores tenebras abijci promeretur. Qui mem-

Xx 3

(a) Fratrem suum vocat Monachum Claravallensem. (b) Forda & Stanleia, Aglia canobia, Filia sunt Canobij de Eleemosyna.

membra Christi colligit, & fidelibus eius domicilia præparat unitatis, eius militat sapientiæ, cuius in opere suo fortiri debet imaginem. Perfectionem de numero colligat, de speciebus condimentum teneat & odorem. Fidele opus quod meretur exemplum, quod præconio dignum est, quod fructu vberè consummat. Deuotè Christum sepelit, qui taliter eius obsequio suam temperat actionem; qui autem secus operatur, offendit; Æstimatio pretium rebus affigit, & suis meritis vel accidentia placent, vel dissidentia reprobantur: naturalis autem appetitus semper ad vtiliora se subrigit, & minus appetitur, quod se minus vsui repræsentat. Probet proinde Sapientis intentio, quid se deat felicius, vtilius respondeat, offensam de combinatione sortiri, vel de primæ constitutionis origine seruata, meritum reportare. Præter æquum & bonum contracta matrimonia dissoluantur, contra leges publicas inita pactio non perdurat, tenorem non obtinet ordinis, quod extraordinariè dispensatur; & in Ordine nostro sancitum est, ne petita obtineat, qui a quolibet contra Ordinem postularet, duobus inniti vestigijs, duobus regi luminibus humana corpora, natura disponit; si duo hæc confundantur in vnum, mutilitas & abusus Regnum naturalis ordinis occupabunt. Si gemina cæli luminaria in insolitam conueniant unionem, deformitatem suam tota rerum machina deplorabit, & dispositio temporum solita moderatione priuabitur.

(a) Duo ceperunt institui monasteria, sed fecunditatem germinis, bararum cupiditatis absorbit. Quod cupiditas, & circumventio parturivit, habebit cum gladio Salomonis exterminium, & quæ mater eius voluit esse quem non genuit, dilcet à Rege quem elegit Dominus, & in aliam messem non mittere falcem suam.

(a) Forda, & Stanleia.

In gazophilacium pietatis, præsentè Domino, multi multa iactauerunt, sed fidelis vidua plus omnibus misit, quæ duo minuta disposuit. Duo minuta sunt, fides & humilitas, in quibus sanctificationem recipit, quidquid in templi donarijs exhibetur duo minuta sint vobis duo loca prædicta, quæ a vobis Domino fideliter & humiliter offerantur. Quod fundamento caret, non placet Domino, nec proficit offerenti, maioris gloriæ fructus. Vberioris & vtilioris est operæ, duo cum pace fundare monasteria, quæ vnum sine ordine & pace compingere. Dignius multò & commodius, & salubre quam plurimum, vt in duobus choris nomini diuino gratiarum actio resonet, & vox laudis, & pro statu vestro celebris intercessio persoluitur, quam si muneri huius in locum vnum contracta perfunctio, nec diuinæ laudis, nec supplicationis dignæ pro vobis offerat holocaustum. Non enim inter discordes habitat Spiritus Sanctus, nec probat in obsequio fraudulentos. Qui autem nos fraudauit, iudicium suum portabit, quicumque est ille. In qua fraude non minus quam paruitas nostra, & laxa, & delusa matris vestræ pia sedulitas, quæ etsi rectè obtulit, non tamen rectè diuisit, quia & in damnum charitatis inutiliter benè diuisa coniunxit. Corrigit errorem vestra sedulitas, delictum matris aboleat, provideat paci, dirigat Ordinis instituta, Regius honor habeat ex vnctio gratiam, in gladio disciplinam, in corona sapientiam, quæ perfectionis circulata fastigio, attingit à fine vsque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter. Benè valeat semper in domino vestra sublimitas, quam sincero amplector affectu, ne minus caler ignis occultus, quam flamma publicis æstibus euaporans: qui aliter dixerit, mendax est.

Epist.

EPISTOLA. XX.

Ad Comitem Lycestriz.

Comitem laudat à varijs pietatis & charitatis operibus, eumque in ijs confirmat.

Illustri Domino & amico charissimo, R. Dei gratiâ, Lycestriz Comiti, Fr. Philippus de Eleemolynâ, collocari in salute cum Principibus populi Dei. Summo conuenit æternoque principio, qui cordis obtinet Principatum, nec est homini quidquam gloriosius, quam ad originis suæ respicere dignitatem, & sinceritatis eius expressa similitudine consignari. Qui frænâ iram, moderatur affectus, cupiditatibus imperat, temperat incertina, vitijs principatur, ordinat cogitatus, sermones diligit in iudicio, iudicia format ad Regulam, quæ bona prouidet non solum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus; hunc meritò cordis Principem dixerim, hic insigni iure principis officio debet & nomine. Hic ab eius similitudine non recedit, qui constitutus est iudex uiuorum & mortuorum, & Princeps Regum terræ. Rubiginosum speculum sinceram non reddit imaginem; à radicis amaritudine dulcedo fructuum non procedit: lineæ rectitudo non curuatur ad angulum. Speculum mentis, opus est radice malitiæ tenebrosam, cuius delibatio sancta erit in executione operis, si sancta fuerit malla, in rectitudine intentionis, & in Azimis sinceritatis, non in fermento malitiæ motus animi dedicatur. Præceptum enim domini lucidum, illuminans oculos, si mentis intrat habitaculum, tollit ignorantia tenebras, ut iustitiæ Domini rectæ, lætificantes corda, currenti præparent rectitudinem semitarum, ut de vultu Domini iudiciû prodiat, & oculi eius videant æquitatem. Qui enim de fermento vult immolare laudem, & ædificat Sion in sanguinibus, os in cælum po-

nens, & linguam in terram declinans, curuaturam facile molitur in lineâ, & à planitie transit in angulum, ut ad fordes primæ originis reuoluatur, & capiatur cum Leviathan hamo, & reus in fine, districtione diuini examinis teneatur. Præfert quidem patientiæ blandimentum misericors & miserator dominus, ut ad penitentiam pertrahat delinquentes, & iram dissimulat in delictis, ut vasa iræ apta in interitum, in vasa electionis reformet, & clementi sustinentia penitentis remedia præparet iteratis. Quæ si neglecta fuerint, thesaurizant iram transgressoribus in die reuelationis iusti iudicij Dei, cuius acumine perforatur impius, & ligatur. Qui autem Princeps digna Principe cogitabit, sedebit cum Principibus, & solium gloriæ tenebit, quod præparatur in conscientia purâ, & fide non fictâ, his qui seruant testimonium Dei, & memores sunt mandatorum ipsius, ad faciendum ea. Testimonium hoc clarè tibi resonat, Serenissime Princeps, & laus tua hæc in Ecclesia Sanctorum, quam tibi (licet inuita) reddit inuidia, & laudationis manifestæ præconio celebrat, quem mordet occultè, quem prosequitur odijs, & amaro subsannat affectu. Quid tam simile Deo, qui bonorum nostrorû non eger, quam sine stipendio militare iustitiæ? Commune hoc tibi ô Princeps optime, cum Principibus populi Dei, qui assistunt Dominatori vniuersæ terræ, & Principi Principum coniunctissimi sunt: qui dat omnibus assuetè, & non improperat, & se omnibus vtilem reddit; ministerium probat pietas, exhibet affectio, testatur effectus, nec retributio quæritur, cum vniuersis obsequij gratia multiplex tribuatur. Notabiliter calcas auaritiâ, dum excutis manus tuas ab omni munere; sed gloriam calcare nobiliter, quæ procedit de radice superbiæ, & quos inceserit, facit ignobiles. Nihil enim est ignobilius, quam à Dei gratia separari, qui superbis

perbis resistit; humilibus autem dat gratiam. Humilitatis profecto tu custos & assecla, certis probas inditijs, quod non altum sapias, sed times, & humiliaris sub potenti manu Dei; & cum & caelestis gratia non desit operibus, nec fauoris humani gloria tibi denegetur quam sic operantis aspicit animus, vt sequenti non hæreat, & à conscientia testimonio non recedat, & cum gloriatur, in Domino gloriatur, & gloriari non quærat ab hominibus, qui gloriam sui Redemptoris expectat.

Gloriare igitur, serenissime Princeps, in Deo, forti in perpetuum, & in potentia virtutis eius, apud quem est misericordia, & copiosa apud eum redemptio, vt redimat de interitu vitam tuam, & coronet in misericordia & miserationibus: quia non redimit eos qui in virtute sua, & in multitudine diuitiarum suarum gloriantur, de reliquo, charissime domine, quod petistis, annuimus, qui tam dilecto, & tam sincerè diligenti, in sua petitione resistere non possumus, nec debemus; cui iure amicitia, quod possumus hoc debemus. Ore vestro, & spiritu nostro, dilectam nobis in Christo dominam comitissam plurimum salutate in Domino. Benè valeat in Christo semper vestra dilectio.

EPISTOLA XXI.

Ad Lanfelinum de Baugenciaco.

Post multas amicitia protestationes, commendat ei tres diuersos amicos suos.

A Mantissimo in Christo amico, & Domino Lanfelino de Baugenciaco, Fr. Philippus, quidquid optari feliciter, quidquid potest dulcius obtineri. Nouit ille perspicax diuinæ maiestatis intuitus, qui omnia nouit antequam fiant; quam dulciter in corde meo sedeat, status vestri reuerentia, quam florida sit apud me me-

moria nominis vestri, quam frequens vestra familiaritatis occurfus, quam solennis obsequiorum multiplex exhibitio, quam gratus amicitia sinus, quam feruens & singularis affectio; amoris magnitudinem sermonis exiguitas non metitur, & ardor animi non congruè pingitur atramento. Solus qui diligit, potest diligentis inuestigare secretum, & à similibus ad similia penetrare. Quid enim Amanti similis, quam alter Amans? & puid amore validius, qui duo corda glutinat, & compingit in vnum, & habitare facit vnus moris in domo? Hic, absentem corpore facit apud vos frequentius animo commemorari, & fructus gratia degustare, quos amicitia parturit, alit memoria, benevolentia continet, reuerentia comitatur. Viuit, & conuiuet mihi dilectionis huius integritas, & à corde meo, vestra præsentia non recedit. Quod si ad tempus, pro rerum mutatione, disingimur, animorum nexus indissolubilis perseverat; non marcescit amicitia fructus, qui mutua sedulitatis fouetur irriguo, & alternis intercurrentibus obsequijs Amicorum, vicaria sibi repræsentatur affectio. Beneuolam circa nos experimur diligentiam vestram, & gratam suscipimus voluntaria gratitudinis obsequela; fouetis amicos, inimicos repellitis, aduersantibus obstaculum, familiaribus præstatis auxilium, & in omnibus voluntatis indidua, & sinceræ dilectionis exhibitio. In omnibus agimus gratias benevolentia vestra, & animum nostrum similitudinis huius conformamus accessui, gratiam referentes pro gratia, & amicitia legibus obligati. Obsecro igitur benignitatem vestram, vt in nepote meo gratia vestra nitor appareat, & ad honorem vestrum, cum militia cingulo promoueat. Præterea, famulum nostrum Barrelium attentius commendo benignitati vestra, vt eum benigno foueat consilio, & auxilio subleuetis & de

& de debito Euerardi, sicut ex parte nostrâ vobis dixerit, faciatis. Valete.

EPISTOLA XXII.

Ad Philippum Abbatem Præmonstratensem.

Commendat gratia ipsius, quondam communem illorum amicum.

A Mantissimo in Christo Patri & Domino, Philippo Dei gratiâ, Præmonstratensis Ecclesiæ Abbati, Fr. Philippus, salutem & dilectionem. Amicorum negotia nostra sunt, & eorum negotijs fidelem debemus affectum. Lator præsentium, charissimus nobis est, & laborem eius nostrum reputamus. Rogamus itaque dilectionem vestram, de qua plurimum confidimus, ut petitionem eius, pro amore Dei & nostro, benignè exaudiat. Superfluum videtur, ventri sua viscera commendare, & insinuare Paternis affectibus filium diligentem. Habet ordo naturalis hoc proprium, ut suis quisque necessitatibus applicetur, & sibi iunctis refundat prouidæ sollicitudinis adiumentum. Tribularet si nescirem misericordiæ pondus, & excellentiæ gratiam quam præstitit Deus habitatoribus pilæ huius, qua grauis præstat ut proficiant, & paleas separat à tramentis. Hoc donum possidet & possedit ab initio munere singulari, ut semper misericordiam superexaltet iudicio, & gloriosius iudicet parcere quam punire, nisi ubi qualitas causæ districtè tantum præbuit obsequelam. Præterea, consulimus, ut petitionem Archiepiscopi pro eo non auerferetur vestra benignitas, & quem petitionibus vestris vultis esse propitium, propitiationem alteri pro eius reuerentia dependatis. Rogat vos idem communis Frater noster Albertus, & plurimum salutem. Valete.

Bibliothec. Ord. Cisterc.

EPISTOLA XXIII.

Ad Abbatem Crispiniensem.

Commendat illi negotium quoddam, per presentium latorem intemandum.

Dilecto in Christo Patri, & amico venerabili, Dei gratia, Crispiniensi Abbati, Fr. Philippus de Eleemosyna, modicum id quod est. Amicitia fructus vicissitudo signat obsequij, benigna sedulitas, consiliolus affectus. Sine præiacente merito, recepimus hæc duplicia de manu vestra, & secretario cordis nostri insidet, quod nobis in nostris fecit vestra sinceritas. Conditæ sunt apud me, & signata in beniuolentiæ thesauris, ut tempore opportuno vestrum germinet iuxta beneplacitum, operis gratiam, bonæ voluntatis occursum, & impetrandi gratiam, pariter expecta benignitas. Preces iteratas vestræ porrigo charitati, ut negotium pro quo petimus, sicut (a) Fr. Gislebertus vobis intimauerit, benignè & efficaciter adiuuetis. Bene valete semper in domino.

EPISTOLA XXIV.

Ad Theobaldum Blesensium comitem.

Commendat protectioni ipsius, Religiosos & iura Canonij de eleemosyna, quod iam resignauerat.

Illustri Domino & amico, Theobaldo, Dei gratia, Blesensium Comiti, & Franciæ Senescalco, Fr. Philippus, salutem in vero salutari. Laboris & curarum pondere multiplici fatigatus, refugium desideratæ quietis elegi, ut qui mihi superflua dies, multiplicentur in senectæ vberi, & in pace nostra peregrinatio finatur.

Yy

Pastora-

(a) Hic monachus erat Canonij de eleemosyna, ut patet ex epistola 25.

Pastoralis officij sollicitudinem coactus suscepi, voluntarius desero; ditior in paupertatis amplexu, quam in ampla possessione, & negotiorum occupatione, quibus in sollicitudine regiminis opprimebar. Diuinæ igitur pietati, & excellentiæ vestræ, (a) Fratres nostros, & totius monasterij iura commendo, benevolentiam vestræ liberalitatis obtestans, vt protectionem & auxilium eis clementius impendatis; quia tota eorum vis emarcuit, nisi benignitatis vestræ foueatur irriguo. Præterea, latorem præsentium, qui strenuè mihi fideliterque seruiuit, benignitati vestræ commendo, vt gratiam apud vos inueniat, & in tempore necessitatis auxilium; nec patiamini eum de debitis quæ habet, in monasterio contra iustitiam fatigari. Bene valete semper in Domino.

EPISTOLA XXV.

Ad conuentum cænobij de eleemosynâ.

Absoluit omnes à sua obedientia, hortaturque eos ad pacem, & electionem Abbatis idonei.

Dilectis in Christo Fratribus, Stephano Subpriori, & toto Conuentui de eleemosyna, Fr. Philippus, in pacis & gaudij plenitudine prosperari. Nemo potest alieni cordis arcana perstringere, nec quis hominis sensum, nisi Spiritus hominis qui in ipso est. Quam cum multipliciter angariatus sit spiritus meus in administratione domus huius, in amaritudine sollicitudinis & laborum, in debitorum pondere, in necessarijs, varijsque discursibus, in eorum motu contrario qui promouere prospera debuissent, qui odium retulerunt pro dilectione mea, & pro deuota sollicitudine prefluram; nouit ille creator Spiritus, qui fecit omnem statum, & omnem spiritum sua circuit & penetrat pote-

state. Sed hæc prima abierunt, & à cordis mei conspectibus omnis euauit iniuria, nec in eius amaritudine moratur oculus meus, sed quod vobis in visceribus Iesu Christi cupio, studio promptæ alacritatis infumpsi. dulcis homini requies post laborem, post inediam iucunda refectione, post seruitutis ergastulum, pretiosa & speciosa est libertas. Liber igitur à curâ pastoralis officio, quam inuitus accepi, & sustinui laborans, & voluntarius desero; vos à vinculo vestræ professionis abluo, bona imprecans, salutaria desiderans, prospera cupiens, & vniuersitati vestræ pacis & gaudij manipulos affectu piæ charitatis exoptans. Siquid inter vos, vel à vobis passus sum, diuinæ adscribo iustitiæ, & peccatis meis imputo: illis à quibus passus sum, refero cum indulgentia, gratiam, & munus orationis exhibeo. Vnum peto à charitate vestra, vt domui vestræ fideliter & strenuè provideatis, ne talis ingrediatur, qui pondus potius afferat quam leuamen, & pro gratiæ fructu, semina iaceat odiorum, & fiant nouissima monasterij huius peiora prioribus. Valete.

Indulgere si quid aduersum vos minus prudenter excessi, & orantem pro vobis, vestris orationibus adiuuate. Hoc ipsum rogat Fr. Albertus, & plurimum salutat. Spiritus consilij & pacis sit tum omnibus vobis. Amen. Fratrem Gislebertum, locium nostrum vnanimum, & sincerè dilectum in Christo, charitati vestræ commendo plurimum, & ipsum rogo seruare vobiscum vnitatem spiritus in vinculo pacis.

Finis Epistolarum Philippi Abbatis
de Eleemosyna.

EPIST.

(a) Theobaldus Comes Blesensis Cænobium Eleemosyna fundauit.